

Các thanh niên đang nghe các nhân chứng kể về năm tháng Chủ tịch Hồ Chí Minh ở và làm việc tại di tích Lán Khau Tý (20-5-1947) xã Diêm Mặc, huyện Định Hóa

dựng bia, nhà bia ghi sự kiện lịch sử.

Thăm các di tích lịch sử, chúng ta còn được hòa mình vào một không gian cực kỳ đẹp đó là phong cảnh hùng vĩ của dãy Núi Hồng sừng sững ở trước mặt, ngấm rừng cọ, đồi chè đồng xanh ngào ngạt. Điều thú vị nữa, ở Diêm Mặc còn có Làng Văn hóa dân tộc Tày Bản Quyền. Có thể nói đây là một không gian bảo tàng bảo tồn tại chỗ về Văn hóa của người Tày. Nhân dân Bản Quyền còn bảo tồn, gìn giữ được 32 ngôi nhà sàn truyền thống. Trong đó, có 15 ngôi nhà sàn tiêu biểu của 15 hộ đã được Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch Thái Nguyên đầu tư tu bổ, tôn tạo nhằm bảo tồn và phát huy làm mô hình Làng văn hóa gắn với phát triển du lịch. Năm 2017, thực hiện Đề án “Bảo tồn, phát triển văn hóa các dân tộc thiểu số trên địa bàn tỉnh Thái Nguyên đến năm 2020”, Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Thái Nguyên tiếp tục đầu tư, cải tạo cơ sở vật chất cảnh quan khu vực thuộc xóm Bản Quyền và hỗ trợ cải tạo thí điểm 3 cụm nhà để thực hiện thí điểm xây dựng và vận hành mô hình du lịch cộng đồng. Mục tiêu là nhằm bảo tồn và phát triển bền vững làng văn hóa dân tộc Tày Bản Quyền. Đặc biệt là hướng tới ngày kỷ niệm 70 năm

Chủ tịch Hồ Chí Minh về ở và làm việc tại ATK Định Hóa (20-5-1947 – 20-5-2017) về với ATK, về với Làng văn hóa dân tộc Tày Bản Quyền. Đây là mô hình đầu tiên của tỉnh về việc đầu tư xây dựng Làng văn hóa các dân tộc nhằm bảo tồn, phát huy di sản văn hóa dân tộc về mô hình du lịch cộng đồng. Ngày 17-4-2017, UBND tỉnh Thái Nguyên đã có Quyết định số 909/QĐ-UBND về việc xếp hạng di tích lịch sử - danh thắng Làng văn hóa dân tộc Tày Bản Quyền đã góp phần thêm cơ sở để bảo tồn, gìn giữ và phát huy làng văn hóa dân tộc Tày.

Kết quả sưu tầm nghiên cứu cho thấy xã Diêm Mặc còn có rất đầy đủ về một làng xã truyền thống được thể hiện qua các tài liệu như thần tích, thần sắc (1938), Khoán bạ xã Diêm Mặc (1942), Văn bản bầu hào mục ở thế kỷ XIX, XX. Một tiềm năng về di sản văn hóa cũng rất phong phú, đa dạng trong đó các di sản văn hóa phi vật thể là các hình thức sinh hoạt văn hóa, văn nghệ dân gian như: hát then, đàn tính, hát lượn, hát ví. Hiện nay ở địa phương có một đội văn nghệ quần chúng do chính người dân ở đây tham gia. Đội văn nghệ này có sự tham gia của Bí thư Chi bộ (ông Ma Đình Phụng), Trưởng xóm (ông

Ma Đình Hiệu) trực tiếp chỉ đạo biểu diễn trong các cuộc sinh hoạt. Tới đây, khi làng văn hóa được hoàn thiện đi vào hoạt động đón khách du lịch, đội văn nghệ quần chúng Bản Quyền sẽ được củng cố, quan tâm nâng cao để đáp ứng nhu cầu phục vụ khách du lịch. Bên cạnh đội văn nghệ của địa phương, phường múa Rối cạn Thẩm Rộc xã Bình Yên, phường múa rối Tắc kè - Pu cày Du Nghệ xã Đồng Thịnh, Câu lạc bộ hát dân ca xã Định Biên cũng thường về Nhà văn hóa công đồng Bản Quyền biểu diễn, giao lưu. Một trong những di sản mà khách thập phương đến Diêm Mặc không thể bỏ qua đó là văn hóa ẩm thực. Đó là cách chế biến các món ăn uống trong sinh hoạt ngày thường và vào các dịp lễ hội của người Tày Bản Quyền. Làng văn hóa dân tộc Tày là mô hình trọng tâm tới đây sẽ tiếp tục được đầu tư để đón khách du lịch. Bằng những món ăn dân tộc, những sản phẩm do chính tay mình làm ra, người Tày và các dân tộc khác ở địa phương sẽ quảng bá được với khách du lịch thập phương những đặc trưng vốn có của dân tộc như: xôi ngũ sắc, trám đen, măng rừng, sấu cọ, cốm nếp, canh gà Việt Bắc ... từ đó sẽ phát huy vốn di sản dân tộc để phục vụ đón khách về với địa phương.

Với cảnh quan thiên nhiên rừng cọ, đồi chè, đất và người xã Diêm Mặc đã trở thành “địa chỉ đỏ” quê hương giàu truyền thống cách mạng là tiềm năng di sản vô cùng quý giá của nhân dân Diêm Mặc nói riêng, huyện Định Hóa nói chung. Các giá trị di sản văn hóa vật thể và phi vật thể ở đây như một bảo tàng sống tại chỗ đang được đánh thức nhằm mục đích bảo tồn, gìn giữ và phát huy giá trị di sản văn hóa bản địa là mục tiêu để phục vụ nhân dân phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội xứng đáng là một vùng quê giàu truyền thống cách mạng, giàu tiềm năng di sản. ■